

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoludne. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K., polletno 5 K in številetno 250 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solških ulicah, Jellersitz v Nunskeh ulicah in Leden na Verdijevem tekaliju po 8 vin.

GORICA

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Odkrilje nagrobnika in spominske plošče Simona Gregorčiča.

Po določenem vsporedu se je vršila včeraj slavnost odkritja nagrobnika in spominske plošče S. Gregorčiča pri Sv. Lovrencu, oziroma na Vrsnem. Na skromen način se je včeraj slovenski narod oddolžil naram svojemu pesniku-ljubljencu, katerega je nebo obdarilo s krasnim darom poezije.

Po hudi pevihti, ki je divjala v soboto popoludne je nastopilo v nedeljo krasno jutro in zlato sonce je prisijalo tudi na grič Sv. Lovrenca. Že v jutranjih urah je bilo živahno po stezah in cestah, ki vodijo na prijazni griček. Vasi, skozi katere pelje cesta k Sv. Lovrencu so bile z zastavami okrašene. Po 10. uri je bil griček Sv. Lovrenca poln ljudstva iz raznih krajev slovenske domovine. Videli smo Bovčane, Tolmince, Kobaridce, Goričane, Tržačane, Ljubljancane, Štajerce, Korošce in celo Beneška Slovenija je bila zastopana. Ob 10. in pol se je pričela sv. maša v cerkvi Sv. Lovrenca, ki jo je daroval č. g. Gerbec, kaplan v Kobaridu. Pri sv. maši je pel moški zbor iz Gorice. Cerkvica je bila lepo okrašena, na zidovih so viseli venci, ki so bili položeni na pesnikov grob. Po sv. maši se je množica ljudstva zbrala ob grobu pesnikovem, ki se nahaja za cerkvico. Nagrobnik je bil zakrit. Pevski zbor zapoje vedno krasno pesem „Blagor mu“, nato nastopi slavnostni govornik, prof. dr. K. Osvald, ki v svojem govoru slavi v izbranih besedah slavca, ki leži pod nami v grobu. Ob koncu govoru zagnjalo pade, zvonovi zazvone, mož-

nari po bližnjih gozdih zagrme in pevci zapojo „Nad zvezdami“. Bil je ginaljiv trenutek. Pred nami je stal nagrobnik, visok 3 metre, umetničko delo. V gorenjem delu istega je krasno izklesana pesnikova glava, pod pa veslar v čolničku na razburkanem morju. Misel o pesmi „Načolnič otmimo“ je krasno izražena! Še nekaj časa smo se mudili tam gori pri Sv. Lovrencu in treba se je bilo ločiti od groba našega pesnika-velikana. „Z Bogo m, ti planinski raj“ smo zaklali, ki si nam dal takega dušnega velikana! Ljudstvo se je razkropilo na vse strani. Bilo je poldne.

Večina tujih udeležencev se je napotila h kosilu na Libušnje.

Popoludne ob 2. uri pa smo odšli proti Vrsnemu, rojstni vasici pesnikovi. Ljudstva se je tu mnogo zbralo. Vasica je bila vsa z zastavami okrašena in tudi slavolok je bil postavljen z napisom: »Mogočna nisi, ne prostorna, stavil te umetnik ni!« Dospeli smo pred rojstno hišo. Pred nama je stala čedna kmetska hišica, katero krije slavnata streha. Hišica je bila okrašena z zelenjem in zastavami. Na pročelju hiše pa je zagnjalo pokrivalo spominsko ploščo. Srečni smo bili, da smo stali na mestu, kjer se je porodil naš velikan, kjer mu je zibelka tekla, kjer mu je nebo v srce položilo dar pesništva. — Ljudstvo se je gnetlo okoli rojstne hiše našega pesnika. — Pevski zbor je zapel pesem »Naša zvezda«, na kar je nastopil slavnostni govornik g. vadnični učitelj Fr. Sivec, pokojnikov ožji rojak in prijatelj. Za ta govor je bil sicer določen drugi govornik, a ker je bil zadržan, je krasno govoril slavnostni govor g. Sivec. Slavil je hišo, iz katere je prestopil prag pokojni Simon, slavil

pokojnika kot duševnega velikana. Na koncu govoru je zagnjalo padlo, zagledali smo krasno marmornato ploščo s primernim napisom, slava klici so zaorili, topiči so pokali in pevci so zapeli krasno pesmico »Pogled v nedolžno oko«. Za tem nastopi g. prof. dr. Ilešič iz Ljubljane, ki je prihitel iz Ljubljane kot zastopnik »Slovenske Matice«. Govoril je o pesmh pokojnika, ter slavil njegove krasne duševne pioizvode. Burni živio-klici so sledili temu govoru. Za tem zapoje pevski zbor pesem »Na planine«, nakar nastopi g. E. Klavžar iz Gorice in dovršeno, kakor on zna, deklamira S. Gregorčičeve pesem »Nevihta«. Slava klici so sledili deklamaciji. Pevski zbor je zapel pesem »O ti moj dom« in nastopil je kot deklamator dijak g. Lavrenčič iz Kobarida, nakar se k sklepu g. prof. Berbuč kot predsednik odbora za postavitev nagrobnika in spominske plošče zahvali vsem udeležencem, vsem, ki so kaj pripomogli, da se je postavilo našemu pesniku dostenen nagrobnik in spominska plošča. S tem je bila oficielna slavnost končana.

Za tem smo šli v rojstno hišo, pesnikovo in si jo natančno ogledali. Prijazni Gregorčič, nečak pesnika in cela njegova družina so nas prijazno sprejeli. Več lepih govorov se je slišalo. Vpisovali smo se v spominsko knjigo ter nabrali lepo svotico za »Gregorčičev Dom« kot takso za podpis v spominski knjigi.

Udeležba je bila pri obeh odkritjih velika. Poleg že imenovanih gg. govornikov smo videli več odličnih oseb in prijateljev pokojnikovih, tako n. pr. prof. Ivančiča, državnega poslanca Fona, svetnika Rutarja, svetnika Vodopivca, prof. Ipavca, notarja Premruta

iz Kobarida, dr. Gruntarja iz Tolmina, zastopnike raznih d uštev i. t. d.

Tako je končala ta lepa slavnost. Vsem ostane v najboljšem spominu. Težko smo se ločili od krasnega planinskega raja. Vsak je nesel najboljše spomine s te slavnosti. Slavnost se je vršila veličastno, v redu in nemoteno.

Velika slavnost v vipavskem Logu.

V nedeljo se je vršila v Logu slavnost, katero sta v proslavo cesarjevega in papeževega jubileja priredili goriška in vipavska kršč. soc. zveza. Slavnost je izpadla nad vse vijajno ob najlepšem vremenu in ob velikanski udeležbi. Z goriške strani je bila udeležba velika nad pričakovanje.

Goričane je v imenu vipavske zveze pozdravil njen predsednik, preč. g. Marčič, v imenu vipavskega ljudstva pa dež. poslanec Lavrenčič. Zahvalil se je za prisrčni in bratski sprejem d. r. Ant. Breclj.

Nato so se vsa društva, nekatere z zastavami, napotila v cerkev, ki je bila k malu napolnjena. Sledil je cerkveni govor, katerega je imel preč. g. stolni vikar, Ciril M. Vugr, in zatem sv. maša, pri kateri sta lepo pela kronberški in vipavski pevski zbor.

Po cerkvenem govoru so pevci odeli papežovo, po sv. maši pa cesarsko himno.

Po končani cerkveni slovesnosti je sledilo na prostem slavnostno zborovanje. Na zelo okusno pripravljenem odru, ki sta ga krasili cesarjeva in papeževa slika, je prvi govoril predsednik vipavske zveze, župnik Marčič, ki je z vnesenimi besedami pozdravil zvezo med goriškimi in kranjskimi Slovenci ter združene spodbujal k neustrašni borbi za katoliška načela.

Državni in deželni poslanec d. r. Ign. Žitnik, je nato govoril o jubilantih, presv. cesarju in rimskem papežu.

Tako mislim, bode vsakdo moral ravnati, ki je samostojen in razumen. Če si dam zidati hišo, zahteval bom od stavbenika, da mi naredi črtež po mojih potrebah in zahtevah, ne po svojem ukusu. S tem je pa tudi že rečeno, da ima tudi umetnost svoje zaveznosti napram občinstvu. Ona, dandanes toliko hvalisana prostost umetnosti biva le bolj na papirju in pa v glavah tistih umetnikov, ki nimajo dovolj tvornih sil, ustvarjati tudi tedaj, kadar je naloga omejena in pot odkazana.

Se mnogo bolj neprosta je pa umetnost, kadar se gre za nabožne umetvore. Tu se mora podrediti umetnost popolnoma nabožnemu smotru. Tako je vedno, tako je sedaj in tako bode vedno. Za cerkev so določene glavne poteze za razreditev prostora; umetnik ima le v toliko proste roke, da mu nihče posameznosti ne narekava; sicer se pa mora ukloniti zahtevam. In če cerkev in ž no velika večina odklanja umetnost, ki ji ne ugaja, če se brani nazorov in zahtev, ki ne morejo nikdar biti v korist krščanske kulture, ked je more to zameriti?

LISTEK.

Novodobne zahleve na umetniškem polju.

— (Zgodovinska podlaga naše umetnosti.) —

Preglejmo prihodnji čas. Iz staroščanskoga sloga razvил se je pod izključnim varstvom cerkvenim in pod vodstvom njenih članov, večjidel menihov, nov slog, ki se imenuje romanski. Ne le cerkev in samostani, temveč tudi gradovi, meščanske hiše, utrdbe, obzidje — vse so risali in nadzorovali učeni in izurjeni menih. Zato je bil slog tudi jednoten. In keto ie prinesel koncem 11. in začetkom 12. veka prve ideje konstrukcije s šilastim lokom iz vzhodnih dežel, nego menih? Tu imamo spet lep vzgled nepristranske velikosrčnosti srednjeveške cerkve. Križarji so šli v sveto deželo uničiti gospodstvo nevercev in izlamitov. A njihovi razviti kulturi, ki je sponela na najširši podlagi poznejše grške ali bizantinske, so pa pokazali brezposojno spoštovanje. Cerkev je bila prva,

samostanske cerkev v Sv. Denis na Francoskem — šilast lok, katerega so menih tega samostana spoznali v izlamskih deželah. Tako se je razvil pod cerkveno patronanco gotski slog. Ko so videli njegove vrline, oklepali so se ga vedno bolj, in to ne le iz praktičnih, temveč tudi iz estetičnih ozirov. In ker samostani niso več zmagovali preštevilnih naročil, so morali vzeti lajke na pomoc. Ti so se pa združili v stavbarsko in kamnoseško zadružo in so postajali vedno pomembnejši za stavbarsko in kiparsko umetnost.

Ko je kmalu po začetku 15. veka — v Italiji — renesanca ustvarila nov, na staroklasične oblike opisroč se slog, bila je cerkev prva, ki ga je vpredjela in ga tudi gojila. In keto ne pozna mnobojnih proizvodov cerkvenih in posvetnih stavb, ki so jih izumili in sezidali jezuitje za časa baroške dobe? Kratko: cerkev je bila vedno z napredkom na polju umetnosti. Tudi dandanes je cerkev načelno za vsak nov pojav. In vendar si dosedaj nova struja ni mogla pridobiti

polnoma zdravo v določeni kraj, se mora zlagati in odpošiljati na poseben način.

Posestniki, ki imajo tako grozje, se vabijo, da predložijo svoje ponudbe deželnemu odboru ali pa neposredno trdki Georg Schicht v Ustijih. Deželni kmetijski urad daja navodila o skladanju in o pošiljatvi grozja.

Oznanilo. — Z ozirom na § 217 zakona o oseb. davku se naznani, da izulečki iz plačilnih nalogov za osebno dohodniški davek za leto 1908 cenilnega okraja Gorica-mesto in Gorica dežela bodo razpostavljeni za vpogled skozi 14 dnevi računajoč od 7. septembra 1908 naprej ob uradnih urah pri davčnem oddelku podpisnega c. kr. okrajnega glavarstva Via Cappuccini št. 16, nadstropje soba št. 7.

Pij X. — „Berliner Tagblatt“ poroča: Škofo Barkiu je rekel v zasebni audienci papež: Ko bi si ne nasprotovala pojma biti papež in biti prost, bi najraje šel v Ameriko in tam živel. Žavhno je težil za Benetkami in rekel, da misli, da ne bo več dolgo živel.

Sladkor. — Za september so liberali 5 odstotkov kontingenta in celo znižali za 1 K. Kakor se glase poročila, se bo sladkorna pesa letos jako dobro obnesla.

Umrl je na Razdrem na svojem posestvu g. Viktor Dolenc, star 68 let.

Cetrti esperantski kongres v Draždanh od 16. do 22. avgusta je uspel nad vse sijajno. Svojo praktično uporabo je pokazal esperanto že neštetokrat, uprizoritev Geotejeve „Išingenje na Tavridi“ in neštete peske točke pa so pokazale, da je poraben esperanto tudi za umetinske smotre. Zanimiv je bil poskus s šolskimi otroci v starosti od 10 do 13 let, ki so kljub učni dobi 7 tednov odgovarjali v svetovnem jeziku zelo gladko. Za prihodnje leto se je določilo za kongresa mesto Chataqua pri New Yorku in Barcelona. Slovenci na tem kongresu še nismo imeli zastopnika, ker se še ne zavedamo velikega pomena svetovnega jezika. Da se obrne to deloma na bolje, opozarjam zopet na „slovenski esperantski krožek“, ki razpošilja zastonj tozadevne brošurice in letake in ki nabira naročnike za slovensko esperantsko slovenco. Naročniki za knjigo, ki bo stala približno 2 K ter se razposilja po poštem povzetju, naj pošljijo nemudoma svoje naslove na imenovani krožek (Jarsinci pri Ptaju, Štajer.)

Vihar ob Jadranskem morju. — Dne 2. t. m. je divjal v Trstu in okolici strašen vihar z naliivi. Ulice so bile izpremenjene v reke. Na trgu „Goldoni“ so plavale klopi in mize prodajalk sadja. Tudi morje je bilo sila razburkano. V pristanišču se je prevrnila s peskom na ložena barka-jadrnica „Benvisto“. Parnik „Groß Wurmbrand“ je rešil moštvo. Protimraku je vihar ponehal.

Žalostna smrt mladega častnika. Sin ljubljanskega trgovca Bernatoviča, Pavel Bernatovič, poročnik 80. polka, se je kopal v Opatiji v morja. Ker mu je bila skakalna deska premalo visoka nad morjem, se je odločil, da gre skakat na glavo v morje raz več metrov visoko sreho kopališčne koče. Paznik ga je svaril, da je voda tam komaj 1 meter globoka. Poročnik pa se za to ni brigal in je skočil na glavo v morje. Ker se dolgo ni pokazal na površino, so menili kopajoči se gostje, da plava pod vodo. Čez nekaj trenutkov so zapazili namesto glave nogo, ki se je prikazala iz morja. Potegnili so mrtvo poročnikovo truplo iz vode. Štirje zdravniki, ki so bili na teci mesta, so dognali takajšnjo smrt vsled zlomljenga tilnika.

Divjaštvo laških liberalcev. Pretečeno nedeljo so priredili laški kr. soc. v Rovinju v Istri svoj shod. Rovinjski liberalci so pa s takim terorizmom pritisnili na trgovce in krčmarje, da udeleženci shoda niso dobili ne jesti ne pititi. Povrh so pa še krč. socialce dejanjsko napadli, metali so kamnine, bonibe,

njenih. Liberalci vseh narodnosti so si jednaki. Z divjaštvom hočjo preprečiti vhod krčanski ideji tudi v latro. A to se jim ne bo posrečilo. Krč. ljudstvo jih bo pomandralo. Mi gremo naprej!

Avstrije ustrelja dva Italijana. — Iz Essna ob Rahri poročajo, da so se peljali skupaj v vozu trije Italijani in dva Avstrije, ki so se sprili med seboj. Avstrije sta ustrelila Italijana in pobegnila z vozom.

Konj se je zmotil. Na Dunaju je šla po ulicah Adela Ark, ki je imela na glavi moderni klobuk z mnogo zelenjave in cvetja. Prišedša mimo fiakerskega stojiska je dobil neki konj apetit po zelenjavi ter je hlastnil po klobuku. Gospodična je hotela rešiti klobuk ter se je zgrabilo z obema rokama za glavo, a pri tem jo je konj z zobmi še na roki ranil. Pred sodiščem je si kakr zatrjeval, da Dunaj nima mirnejšega konja kater je njegov, a kdo bi mu zameril, da je pri pogledu na toliko piše dobil apetit. Izgovor pa možu ni pomagal, temuč je moral plačati 10 K globe. —

Po vrhovih planin je te dni že nekoliko snežilo. Od tod pri nasnizka temperatura. Na Tirolskem je sneg zapadel vse višje hribe.

Ostri strelci iz vojaškega vlaka. V bližini postaje Sv. Valentijn je med vožnjo vojaškega vlaka iz vlaka padlo več ostrih strelci. Vlak so ustavili. Dognali so, da so neki poddesetnik in dva rezervista infanterista streljali iz voza na ptiče. V Št. Hippolitu je „lovec“ arretirala vojaška patrolja.

Roparski umor v prodajalni zagrebškega zlata rja v dve Lavrič. — V Zagrebu je nek neznanec prerezel vrat v prodajalni Lavričevi, oropal blagajno in vše. Šele čez eno uro je našel Lavričev sin mater s prerezanim vratom, ki so jo odpeljali v bolnišnico, a ni verjetno, da ji rešijo življenje. — Ol druga strani čujemo, da so roparskega morica v Zagrebu izsledili in artovali v osebi nekega Ivana Sveteca. — Druga vest iz Zagreba trdi, da je storilec 23letni trgovski pomočnik Ivan Stebe.

Lucheni prosi za pomilovanje. Morilec cesarice Elizabete, Lucheni, je naročil svojemu zastopniku, naj naprosi cesarja Franc Jožef, da vpliva na to, da bi ga ob jubilejnem letu pogojno pomilostili.

Grozne nesreče v topilnici. V Prsinji je omedel neki delavec in padel v voz, v katerem so peljali rudo v topilnico. Delavci, ki so voz porivali, tega niso opazili in so ga z rudo vrgli v ognjeno morje, kjer v nekaj trenutkih zgorel. Drugi delavec je pa zgorel, ko so izpustili iz peči tekoče železo.

Zapiranje zaradi dolgov imajo še redno na Angleškem. Luni je bilo 9235 oseb obsojenih na zapor zaradi dolgov. Dolgori vseh obsojenih in zaprtih so znašali nad 90 milijonov kron, od katerih se je le s pomočjo sodišča iztrjalo nad dve tretjini.

Vojška šola pogorela. — Neka brzjavka iz Lizbone poroča, da je takoj pogorela vojaška šola. Ol 900 častnikov in podčastnikov, ki so se le z veliko težavo iz gorečega poslopja rešili, jih je bilo mnogo ranjenih. Gasilci so preprečili, da se ni ogenj razširil na bližnje zaloge smodn ka.

Novo opora vojne mornarice v Dalmaciji. — Poluotok Pelješac, postane opora vojne mornarice. Poluotok spremene v otok. Kanal, ki ga v to svrhu izkopajo, bo 8 metrov globok. Na poluotoku in kopnini zgradijo utrdbne.

Požrl kačo. — V bikarski županiji na Ogrskem je porzl 16letni sin posestnika Schenckla kačo, ki mu je lezla v usta. Zdravnik je poizkušal zmanj, da odpravi kačo z mlekom in z drugimi sredstvi. Zdravniki nameravajo kačo odpraviti po operaciji.

General morilec. — Zaprl so

Cervantes, ker je usmrtil ljubimca svoje žene. General Cervantes je bil svoj čas član vojnega sveta, ki je obsodil nasmot mehiškega cesarja Maksimilijana.

Meteor zadel ladjo. — Prošlo noč je zadel meteor v jadrnico „Maddalena penitente“, ki je vozil po morju med Salvore in Gradežem. Kamen z nebes je zadel v jambor ter ga razkljal, potem pa zletel živigaje v morje. Krmarna Dominika Tiepolo je padajoči jambor ranil.

Lev odgrinil deklici roko. — V Mödlingu pri Dunaju igra neki cirkus z dresirnimi zverinami. Dne 3. t. m. je bil cirkus natlačeno poln. Kar se začuje obopen rik. Neka deklica je hotela dati levu kos kruha, a lev je mesto kruha pograbil deklico za roko in jo jiodtrgal.

Loterijske številke.

5. septembra

Dunaj	24	4	57	48	64
Gradec	27	55	41	80	81

Cerkvena mizarska dela v rimskem in gotiskem slogu izdeluje

A. Černigoj-Gorica.

Tovarna kisa odlikovana na obrtni razstavi v Gorici l. 1900

FRANC KRALJ

Gorica, Kapucinska ulica št. 9 - priporoča cenj. gg. trgovcem raznovrstnega kisa. Cene zmerne, postrežba točna in poštena.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštanom meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

Ivan Bednarík

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici
ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

ulica della Croce štey. 6.

v Gorici

Govor se je zaključil s trikratnim „Slava“ na cesarja in papeža.

Dr. Breclj je govoril o mladinski organizaciji, v kateri je zagotovljena boljša prihodnost našemu narodu. Zborovalci so z viharnim odobravanjem sprejeli prelepi govor, ki je navdušeno govorjen združil tudi veliko navdušenja.

Nadušitelj g. Ravnikar je govoril, da poleg duhovnika delaj tudi učitelj, ne samo v šoli, ampak tudi zunaj šole, kjer lahko veliko storí za organizacijo ljudstva v društvih, v katerih naj se goji ideja krščanska, ideja slovenska, ideja demokratična! Govornik je žel za svoje besede burno pohtalo.

Sedil je obed in zatem blagoslov, po katerem se je razvila prekrasna ljudska veselica na prostem. Nastopali so govorniki, govornice, moški in mešani zbori, deklamovalka, solistinja, tamburaški zbor, — skratka bila je veselica tako prirčna, tako lepa, da se je bilo težko ločiti od nje.

Za prirčni sprejem in prijetno bivanje v Ljugu boli bratom Vipavcem izrečena že na tem mestu prirčna zahvala in pa — še kdaj na prijetno svodenje v bratski edinstvi in slogi za delo krščansko!

Politični pregled.

Nevaren položaj v Bosni.

V Bosni je polčaj nevaren. Srbi, ki so dozdaj med seboj bili needini, so se združili. Fanzionirali sta se namreč mostarska skupina, ko je gasio je „Narod“ in sarajevska, katero zastopa „Srpska Rječ“. Za voditelja organizacije je od glavnega odbora imenovan Oiso Jeftanovič. Ta srbski odbor je v zvezi z mohamedansko opozicijo, kateri stojita na čelu Alibeg Firdus in Šerif Arnavtovič.

Srbška opozicija je sklenila sklicati še pred sklicanjem avstrijskih delegacij srbsko narodno skupščino za Bosno, podobno oni, ki je zborovala 9. in 13. novembra l. i. v Sarajevu. Torej parlament brez vlade! Člani se izvolijo potom srbskega odbora iz vseh okrajev. Lani jih je bilo 72. — Baron Burian vsega tega seveda ni videl. Lanska „skupščina“ je sklenila, da se ima ustanoviti „bosansko-hercegovsko cesarstvo“ kot „del turškega cesarstva“. To cesarstvo imej parlament na podlagi splošne enake volivne pravice.

Zlaj se namerava isto. Srbsko skupščino za Bosno hočejo sklicati že ta mesec. Kaj poreče baron Burian?

Položaj je skrajno opasan. Vkljub lojalnim zatrditvam mladoturkov je gotovo, da bo novi turški parlament zahteval od Avstrije Bosno nazaj.

Bosanski Hrvati svetujejo avstrijski vlad, naj Bosno takoj anektira. Srbi pa povdajajo, da naj se Bosni da parlament, vprašanje o aneksiji pa da ne spada v bosansko reformno vprašanje. Njih cilj je seveda potom radikalnega, po veliki večini srbskega parlamenta aneksijo Bosne od strani Avstrije preprečiti kolikor se bo le dalo. Kaj nam neki prineše prihodnjost?

Demonstracije v Bosni.

O priliki obletnice sultanovega nastopa vlade so bile v Sarajevu demonstracije. Oblastim se je posrečilo preprečiti večje izgrede.

Anglija in aneksija Bosne.

Poročalec „Berliner Tagblatt“ poroča iz bojda zanesljivega vira iz Londona, da se je Marijinih Toplicah v govorih med kraljem Edwardom VIII., francoskim ministerskim predsednikom Clemensom in avstrogrškim poslancem Berchtoldom obravnavalo tudi o aneksiji Bosne. Anglija da je aneksiji Bosne od strani Avstrije prijazna, najbrže za to, ker se nahaja glede na Egipt v ravnotistem položaju kot Avstrija z ozirom na Bosno.

Vseangleški katoliški shod

dena prvi vse angleški katoliški shod, ki

se ga udeleže katoličani cele Angleške. Poig Lecav pride na shod tudi kako veliko Kanadcev. Na shod pride red 12.000 oseb. V papeževem imenu pride prvč na Angleško s svojim dvorom papežev legat kardinal Vanutelli. Papež probujena verska zavest angleških katoličanov zelo veseli. Shod je v zvezi z 19. mednarodnim evharističnim shodom, na katerem bo nad 100 škofov.

Novice.

Jutri v Miren! — Vabljeni so vsi somišljeniki in prijatelji! Poštna vabila se niso razpošljala.

Zadružni sestanek v Dornbergu. — Opozorjam se enkrat na ta važni sestanek, ki ga priredi „Goriška zveza“ v četrtek dne 10. t. m. ob 9. in pol v posojilničnih prostorih v Dornbergu. Naše zadruge naj si štejejo v dolžnost, poslati vsaka svojega zastopnika. Dobrodošli so vsi, ki se zanimajo za zadružništvo med goriškimi Slovenci. Ker se bodo obravnavali tako važni predmeti, bi bilo želeli, da bi bila udeležba obilna. — Za obed bo preskrbljeno v gostilni, ki se nahaja v posojilnici hiši.

Shod slovanskih časnikarjev bo jutri v Ljubljani. Pomen takih slovanskih časnarskih zborovanj je nepregleden. Zastopniki tiska, te tako važne kulturne sile našega časa, imajo priliko spoznavati razmere, šege in navade posamaznih narodov. Vse to, kar tam vidijo, slišijo, vse vtiske, ki jih dobe drugod, potem v domovini razdele med narod, med ljudstvo. S tem se širi medsebojno spoznanje med Slovani, široke mase ljudstva se zainteresujejo za slovansko idejo. Zato nas tembolj veseli, da slovanski časnikarji zborujejo letos zopet na slovenskih tleh. Tako se bo zanimanje za naš malo narod zaneslo potom tiska med male srbske narodov, tako se bomo Sovenci približali drugim Slovanom, ki jim bomo bolj znani in drugi se bodo približali nam.

Želimo, da bi slovanski časnikarji res spoznali dobro jedro našega ljudstva in da slovenskega ljudstva ne bodo presojali po tistih, ki se bodo delali za oficelne — čeprav nepoklicane — zastopnike katoliškega slovenskega naroda! Zato slovanskim časnikarjem kličemo najprisrčnejša: „Bodite dobro došli in na slovenski zemlji!“

„Soča“ dobi na svoje sobotno čakanje zasluzen odgovor. Toliko za danes.

„Oh kako so fajn gospod!“ — V „Soči“ se je neki „fajn“ gospod spravil tudi na slavnost Marijinih družb na Sv.gori. Piše, da so pri litaniyah dekleta odgovarjala namestu običajnega odgovora: „Oh, kako so fajn gospod“. Jako „fajn“? Tem manj „fajn“ pa je tisti „gospod“, ki je ta dvotip skoval pri svojem „kvartiniku“. Ta „gospod“ je bil lani tako „fajn“, da je tudi romal na Sveti goro, pobožno prepeval v cerkvi in potem izdal krožnike v samostanu. To je bilo vsekakor zanj bolj „fajn“, ko pa za bravce ta njegov „dovtip“. Res srečna liberalna inteligence, ki more žvečiti dušno hrano, ki ji jo podajajo taki ljudje. Fajn gospodje so, ki hodijo na božja pota pet, v kloštre jest, drugič pa za en liter vina v „Soči“ zabavlja zoper menihe in gospode nuncie. Res fajn gospodje so ti liberalci!

Značilno sodbo o tržaških razmerah in odstopu dr. Rybařa je objavil „Rdeči Prapor“, ki piše med drugimi:

„A tudi druge so težave, ki grene poslancu tržaške okolice življenjn. „Narodna Delavska organizacija“ n. pr. se ni ustanovila za to, da bi podpirala drž. Rybařa in oko, ki je le kolikaj bistro, je od začetka opažalo, da se on ne

za Rybařovo gardo. Nesoglasja, ki so se pokazala v javnosti, so relativno malenkostna; večja in sitnejša so nesoglasja, ki niso prišla v javnost. Rybařeva resignacija res ni nerazumljiva. Sedaj hodijo pač deputacije k njemu, prosit ga, naj prekliče svoj odstop, in časopisi, ki so znali prav občutno pikati, mu izražajo sedaj kar vsljivo svoje zaupanje. („Slov. Narod“) Doslej se dr. Rybař še ni dal omehčati. A tuji če se da, bo njegova demisija ostala značilna za razmere, ki vladajo v narodnjaškem taboru v Trstu.“

Tako „Rdeči Prapor“. Kakor smo že v soboto poročali, se je dr. Rybař dal omehčati se je žrtvoval ter preklical svojo demisijo. Tržaški liberalni edinjavaši so bili vsi iz sebe radi Rybařeve demisije. Potrebne bi bile nove volitve pri katerih bi v liberalnem taboru ne odločevali več stvari pravki; ampak Mandičeva gards; na drugi strani pa je krš. socialna struja na Tržaštem že tako močna, da bi bila pri volitvah gotovo žela velike uspehe. Vsled tega so starim tržaškim liberalcem vstajali lasje po koncu; slikali so Rybařa vraka na steno tolikočasa, dokler se Rybař slednjicu ni ustrašil tegu naslikanega vraka ter se „žrtvoval“... „Elinost“ pa sedaj že krepko čuti kazen na svojih grešnih udih za svojo breznačelno in hinavsko politiko! Pa pride še hajša kazena! To je še le bič; škorplioni jo še čakajo!

„Kršč.-soc. Izobraž. društvo“ v Rihembergu priredi v nedeljo dne 13. sept. na dvorišču gosp. Fr. Pečenko na Kresiji ob $\frac{3}{2}$ uri popolne veselico s slednjim vsporedom: 1. Nagovor. 2. Jan. Laharnaar: „Mladosti ni“. Mešan zbor. 3. M. Valjavec: „Sirota Jurica“. Deklamuje Flora Šver. 4. Jan. Laharnaar: „Svarilo“. Mešan zbor. 5. „Pri fotografii“. Šalič prizor. 6. Ant. Foerster: „Rudeči Sarafin“. (Riska nar. pesem) Dvospov. 7. Josip Stritar: „Žabja svatba“. Deklamuje Gabrijel Cigoj. 8. Jan. Kokošar: „Šopek narodnih pesmi“. Mešan zbor. 9. „Pred sodnikom“. Šalič prizor. 10. „Vprašač“ mu, da sem Slovenka“. Češki napev. Ženski zbor. 11. „Ko b' sodov ne b'io“. Moški zbor. Sedeži prva vrste 1 K; druge vrste 60 v; stojšča 30 v. Člani društva vstopnino prosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Veliko veselico priredi v nedeljo dne 13. septembra sovodenjsko-rubljansko izobraževalno brašno in pevsko dražstvo „Zvezda“ v Rubljah tisk Vipave. Vspored, katerega priobčimo v soboto je jako lep. Nastop pevski zbor broječ 50 pevskih moči, pevski zbor „Prešeren“ iz Št. Petra, domači igralci in številna vojaška godba. Izvajali se bodo lepi zbori kakor „Večer na Savi“, „Slovenski brat“, „Naše gore“, Foersterjev venček narodnih pesmi za mešani zbor, v katerem se nahajajo Zvonkarjeva „Ko dan se zaznava“, „Preljubo veselje“, „Otok bleški“, „V gorenjsko oziram“ itd. Izlet krasen iz mesta in okolice.

Laški izzivači pred sodiščem. — Danes se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava, pri kateri so dobili zasluzeno plačilo trije laški izzivači. Od daješke slavnosti v Devinu so se širje Slovenci s kolodvora čisto mirno vračali proti domu. V mirnem razgovoru so prišli mimo kavarne „Nazionale“, pred katero je stalо pet laških mesarjev: Ortali, Čufarin, Paljk, Kolenc in Trampuš. Torej sama laška kri! Ko so omenjeni širje Slovenci prišli mimo, se je zakadila laška petorica vanje in je dvema, ki sta imela na suknjah pripete še slavnostne znake, iste hotela strigli. Dva Slovenga sta se umaknila, Slovenci V. so trije laški pretepači vrgli po tleh; Slovenci O. pa se je zakadil en Italjan. Toda O. se ga je otresel in Lah je pri tem padel po tleh ter se na tleh nekaj udaril. Vsled tega so oni trije Lahi pastili Slovence V., nakar so Slovenci mirno odšli ter

našnji razpravi pa so ti izzivači hoteliigrati vlogo nedolžnega jagnjeta ter so se delali, kakor da bi bili oni tepeni. — Po pričah je bilo nepobitno dokazano, da so Lahi bili napadalci in Sovenci napadeni, vsled česar so bili na tridnevni zapor obsojeni Lahi: Ortali, Čufarin in Paljk. Tako so jo enkrat skupili ti ljudje, ki s pretepi rešujejo italjanstvo Gorice. Kdor išče najde!

O stavkah, meždi in kartelih je na češkem kat. shodu govoril inženir Dostavec: Liberalna načela so razdelila družbo na tabor organizovanega kapitala in na tabor organizovanega dela. Kapital hoče dobiti moč, vlogo nad celim svetom in se poslužuje sredstvom, ki uničijo eksistenco slabših. Stavka je opravljena takrat, ko delavstvo brani poštene zahteve in takrat, ako je nadaja na zmago, ako je premisljena, ako ima veste in poštene voditelje in ako je delavstvo složno. Delavstvo, delodajalc in država si morajo osvojiti dve krščanski čednosti: pravičnost in ljubezen. Država mora delodajalce opominjati, da je delavec njih bližnji; kakor je stavka skupna obrana delavcev, tako so obrambno sredstvo kapitala karteli, ki so opravljeni tam, kjer se hočejo zavodi obraniti pred neponeten konkurentom. Žlibog ima večina kartelov tendenco si rančno uničiti slabšo industrijo. Kaj stori država proti temu? Pasti jih, ker po izreku skupnega ministra nima pri roki zakonov, da kartelike kaznuje, dasi priznave, da so zlo. Z zakoni obvarovati narode pred sesavci v velikem slogu, se država boji, ker bi stopila na glavo židovskemu gadu. Kakor je naloga države, napraviti dobre razmere med delavcem in tovarnarjem, tako je dolžnost države, odstranjeti škodljive karte, ki uničijo eksistenco celih narodov, kajti, kdo določa ceno premoga — Guttmann; kdo določa ceno sladkorja — karteli. Kdo diktira ceno petroleja vsemu svetu? Rothschild in Rockefeler, kdo zdržuje železo, cino, med in ostale kovine? — karteli, kdo določa ceno žitu? — karteli itd.

— Včerajšnje veselice v Št. Petru se je vdeležilo, kakor pravijo, okrog 800 ljudi. Meškova igra „Na smrt obsojeni“ je bilaigrana jaka dobro.

— Najdena zlata ura. — Na poti med Brkovicem in Vrtojbo je bila najdena zlata ura. Najdatelj jo je hotel prodati v Gorici, pa se mu ni posrečilo, marveč ura je prišla na tukajšnjo policijo, kamor naj pride po njo oni, ki jo je izgubil.

— Najdena dragonska obleka. V Št. Petru pod Štaro goro so našli v četrtek dragonsko obleko, namreč čepico, ovratnik, jopič, hlače in ostroge. Obleko je pustil tam neki dragonec I. eskadroua, ki je nastanjen v Gorici, in jo potem popihal.

— Škandal na državni železnici. Državna železnica zasluzi zopet velikograjo. Danes je bil jutranji vlak, ki je vozil od Trata, že v Rihemberku tako poln potnikov, da potniki, ki so vstopili v Rihembergu, niso več mogli dobiti sedežev. Mnogo ljudi je potem še vstopilo v Prvačini in Voljedragi. Vlak je bil način tak, kakor sod s sardelami. Ljudje so morali stati zunaj na stopnjicah, kjer je sicer prepovedano stati; a so moralni, če so se hoteli voziti. Dobro je, da se ni nihče ponesrečil. Železniška uprava bi morala pač dobro vedeti, kaj je več prometa, saj je to njena dolžnost, da skrbi za nemoten promet. Ljudstvu, ki plača, se mu mora dati tudi udobnost! Zahtevamo, da se taki slučaji več ne ponavljajo, sicer bomo govorili drugače.

— Išče se grozdje. — Tyrdka Georg Schicht v Ustjih (Aussig) na Češkem vprašala je deželni odbor, da bi je poslal zaznameti vinogradnikov, ki prideljujejo fine vrste grozdja, primerne za izdelovanje brezalkoholičnih pijač. —

Da se zamore grozdje izkoristiti v

V moji trgovini **starin** je na prodaj originalna slika **Matere Božje svetogorske** pri Gorici v okvirju, katero je podaril akvilejski patrijarh Marko Grimani l. 1544.

Iv. Gyra
v Gorici, Via Contavale.

JOSIP BONANNI
naslednik T. Slabanja
srebrar in pozlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem č. cerkvenim oskrbnistvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Epilepsija.

Prva goriška tovarna
umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete bengalične luči, rimske sveče, kolosa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate topiče. Zlasti priporoča jubilejne transparente v velikosti 120 cm × 200 cm s podobo cesarjev; in 100 cm × 150 cm z monogramom.

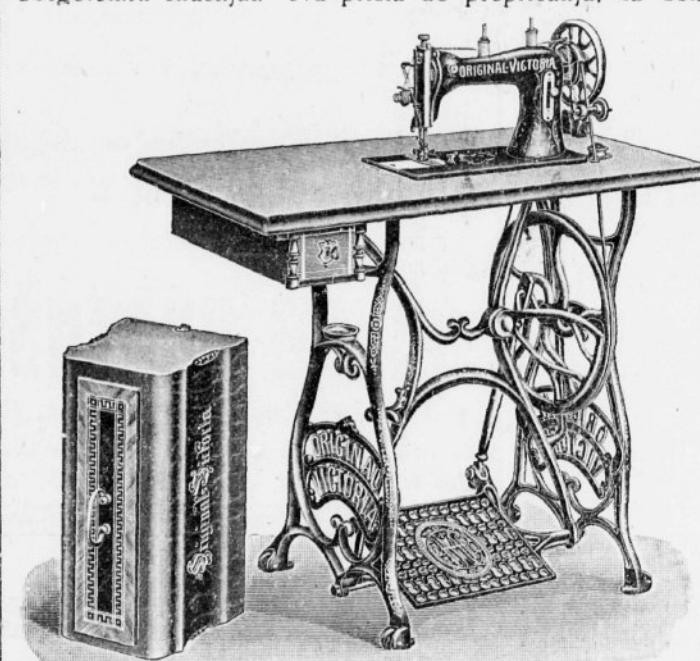
Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.

(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni "Dogana" tik sodniške palače.)

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

IVAN KRAVOS

na Kornu št. 11. **GORICA** na Kornu št. 11.

Sedlarska delavnica.

Zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalog različne konjske potrebušnine, potovalne potrebušnine, kakor: kovček, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejema, v popravo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvaja po točno. — **CENE ZMERNE.**

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem **KONJEDIC & ZAJEC**

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno korno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaze s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Posor! Eno korno nagrade!

Original-Victoria stroji delajo še po 10 letnji uporabi brezšumno.

Original-Victoria stroji so neprekoslivi za domačo rabo in obrtni namene.

Original-Victoria stroji so najpripravniji za umečno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Victoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovaren.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Victoria“ strojev.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

,Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medyatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna polsopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonove, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!